

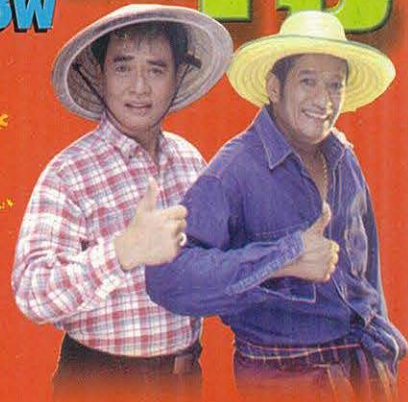
ไม้อีสาน ไร่ไม้อีสาน

8 เขียน

มะม่วงนอกฤดู

คู่มือการผลิตมะม่วงนอกฤดูอย่างมืออาชีพ

ราคา 150 บาท
พิมพ์ครั้งที่ 2

พบกับ
8 เขียน

มะม่วงนอกฤดู
เงินล้าน?
เขาทำอย่างไร?

ปลูกมะม่วง 10 ปี
ไม่รวยเท่ากับทำนอกฤดู
เพียงปีเดียว

แนะนำสารพัดพันธุ์
มะม่วงทำเงินและส่งออก

ISBN 974-85416-4-9

9 789748 541648 >

ราคา 130 บาท

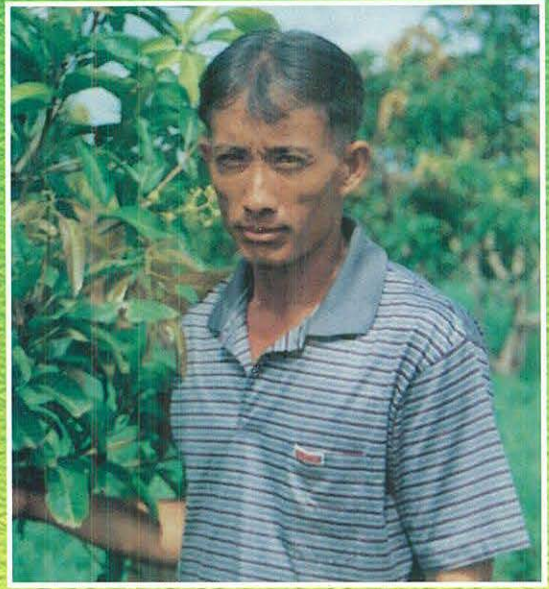
ตัวอย่าง

8 วิชา

มะม่วงนอกฤดู

สุดยอด 50 สายพันธุ์
ในสวนมะม่วงนอกฤดู ของ
พินเอกประมุข ลีอนาม

เปิดเทมส์รุก บุกตลาดมะม่วงนอกฤดู
“โซคอนันต์” ไม้ผลทำเงินของ
สาโรช เจียรสุวรรณ(น้อย)

ไปตุสวนมะม่วงนอกฤดูกว่า
1,500 ไร่ บนเส้นทางเศรษฐกิจ
ของเกษตรกรเมืองชล
บุญเทียง สุขนิยม

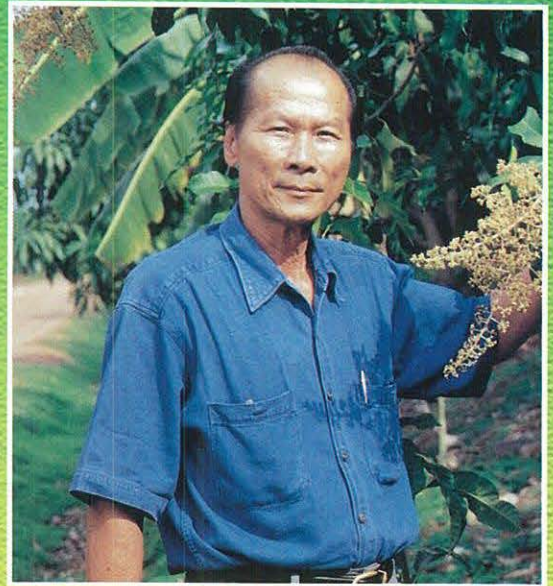

ปลูกจ่าย ทำจ่าย มะม่วงนอกฤดู
ในทวน
อ.ศัลป์ชัย ตระกูลทิพย์

เอื้อน บัวเตียว

ใช้ชีวภาพ เร่งตาตอกหลัองเก็บเกี่ยว
ได้ อีกแนวทางหนึ่งในการทำ
มะม่วงนอกฤดู

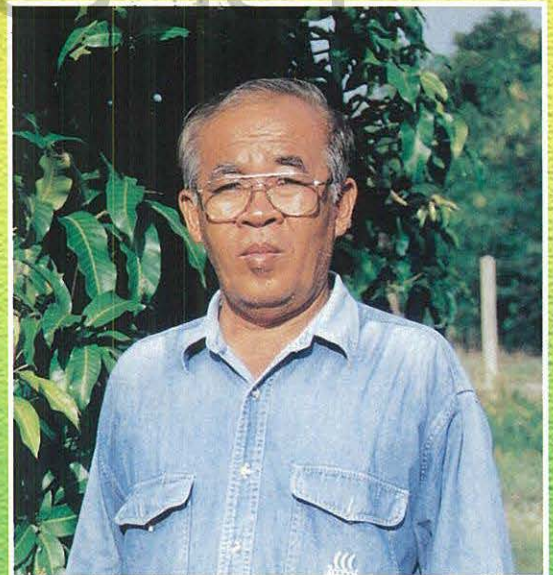
มานพ แก้ววงษ์บุกุล

เปิดตลาดบุกแดนชากรุง: ด้วย
มะม่วงนอกฤดู นำเงินกว่า
100 ล้านเข้าประเทศ

บรรจง จงพิทักษ์พงศ์

เขียนมะม่วงนอกฤดู
แห่งเมืองระยอง

วิรัตน์ ธนะไพบูลย์

แนะทางเศรษฐกิจ “มะม่วงน้ำดอกไม้”
ผลิตนอกฤดู ตลาดทั้งไทยและเทศ
รับไม่อื่น !

นิตยสาร **ไม่ลองไม่รู้** เกษตรบันเทิง

ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 ประจำเดือน กรกฎาคม 2544

เด่น ดอกประดู่
ฉบับนี้
โยง เชิญยิ้ม
เกตุรทิวาสีสิ่งพิมพ์
ด้านเกษตรกรรมของจริง

“มะเขือม่วง”
ปลดหนี้เกษตรกร จ.พิษณุโลก
“ปฏิวดี” การปลูกทุเรียนแบบใหม่
เป็นกระเจียว เพิ่มคุณภาพส่งออก
“ปลูกมะละกอ” พี่รู่ฮาวาย
ส่งออกฮ่องกง

วางแผนแล้วทั่วประเทศ

นิตยสาร “ไม่ลองไม่รู้” เกษตรบันเทิง เป็นนิตยสารรายเดือนที่เน้นเนื้อหาสาระทางด้านเกษตรและอาชีพ SMEs ที่น่าสนใจ ด้วยเนื้อหาอ่านสนุกอย่างมีสาระทั้งเล่ม รับประทานคุณภาพโดย **เด่น ดอกประดู่** และ **โยง เชิญยิ้ม**

บริหารงานโดย อภิชาติ ศรีสอาด

โทร 809-4211-3

ประธานกรรมการ

เด่น ดอกประดู่

โย่ง เชิญยิ้ม

ที่ปรึกษา

สมชัย ภักัญญ์โณ

สุรศักดิ์ ภาปัญญากุล

ทัศนาศ สอดจิตร์

บรรณาธิการอำนวยการ

อภิชาติ ศรีสอาด

กองบรรณาธิการ

อ.เพียงใจ บุญทรัพย์

แถมศิลป์ เคชอุดม

วาทีต พิษิตพร

คชณีน สุวิชา

พิมเมศวรร สีดำ

เฉลิมพงษ์ กวินรจิตมงคล

คล้ายโฉม ประเสริฐผล

คารณี ภาปัญญากุล

ประสานงาน

ปานีสรา ภาปัญญากุล

ศิลปกรรม

พิทยา ตีเวียง

แยกสี

บริษัท พีเพรส เทคโนโลยี จำกัด

โทร. (02) 729-5017

จัดจำหน่ายทั่วประเทศ

นานาสาส์ โทร. (02) 8807346

บรรณาธิการผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

อภิชาติ ศรีสอาด

8 เขียน

มะม่วงนอกฤดู

อย่างไร

หนังสือเฉพาะกิจในเครือ

นิตยสาร “ไม่ลองไม่รู้” เกษตรบันเทิง

บริษัท นาคา อินเตอร์มีเดีย จำกัด

39/5 หมู่ที่ 4 อาคารพีพี ชั้น 6

ถ.เพชรเกษม แขวงหลักสอง เขตบางแค กรุงเทพฯ 10160

โทร.(02) 809 - 4211 - 3 แฟกซ์ (02) 809 - 4213

E-mail : nakaintermedia2001@hotmail.com

เรียบเรียง : ธนาธิป แซ่อุ่น

ปก : พิชัย จันทรงาม

ISBN : 974-85416-4-9

พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2544

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2537

ราคา 150 บาท

คำนำ

ผลไม้ที่เป็นพระเอกและเป็นสินค้าส่งออก นำเงินตราเข้าประเทศเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ สิ่งที่จะกล่าวถึงนี่คือ มะม่วงน้ำดอกไม้ มีบริษัทส่งออกหลายบริษัทพยายามผลักดันเพื่อให้เป็นที่รู้จักของนักชิมทั่วโลก โดยเฉพาะประเทศญี่ปุ่น ว่ากันว่ามีการนำเข้าเพิ่มขึ้นทุกปี

คัมภีร์ “8 เขียนมะม่วงนอกฤดู” ที่ท่านถืออยู่ที่นี่ เป็นความประสงค์อย่างแรงกล้าของ สำนักพิมพ์ นาคา อินเตอร์ มีเดีย ในเครือของนิตยสาร “ไม่ลอง ไม่รู้” ที่จะเป็นสื่อทางด้านสิ่งพิมพ์ให้กับเกษตรกรหรือผู้สนใจทั่วไป ตลอดจนนิสิตนักศึกษาได้ค้นคว้าเอาความรู้ เทคนิคต่างๆ ไปทดลองทำเป็นการเริ่มต้นเพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาเคล็ดลับการทำมะม่วงนอกฤดูต่อไป

คัมภีร์ “8 เขียนมะม่วงนอกฤดู” เป็นเพียงฉบับเดียวเท่านั้นที่รวบรวมบทสัมภาษณ์ เขียนทำมะม่วงนอกฤดูทั้ง 8 ท่าน มาตีพิมพ์โดยแต่ละท่านล้วนมีเทคนิคและวิธีการที่แตกต่างกันไป สิ่งที่ทำนอกเหนือจากนั้นคือ ความขยันอดทน ฝ่าฟันปัญหาอุปสรรคที่มีมาให้แก้ไข การศึกษาค้นคว้า การสอบถามผู้รู้อย่างไม่อายใคร คือหัวใจหลัก สุดท้ายคือเก็บเอาความรู้เหล่านั้นมาทดลองใช้ อาจจะลองผิดลองถูกแต่มันก็คือบทเรียนที่สั่งสมเป็นประสบการณ์สุดท้ายก็คือเทคนิคประจำตัวของแต่ละคนนั่นเอง

คัมภีร์ “8 เขียนมะม่วงนอกฤดู” ได้แรงบันดาลใจ เหล่านั้นโดยหวังว่าเศรษฐกิจไทยจะผงาดขึ้นได้ด้วยลำแข้งของเกษตรกรผู้ปลูกมะม่วง เพราะเป็นไม้ผล ที่สามารถปลูกได้เกือบทุกภาคของประเทศไทย อันว่าของดีที่มีอยู่แล้วก็น่าส่งเสริมให้มีการพัฒนาจนสามารถเป็นไม้ผลเศรษฐกิจทำรายได้ให้กับเกษตรกรและประเทศชาติต่อไป

ท้ายนี้ในนามสำนักพิมพ์ นาคา อินเตอร์ มีเดีย ก็ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้การสนับสนุนและทีมงานผู้จัดทำก็หวังว่า คัมภีร์ “8 เขียนมะม่วงนอกฤดู” คงจะให้สาระกับท่านผู้มีอุปการะคุณได้ไม่มากก็น้อย

ขอขอบคุณ

สำนักพิมพ์ นาคา อินเตอร์ มีเดีย

ถ้อยแถลงจากผู้เรียบเรียง

ขอทักทายด้วยคำว่า “สวัสดีครับ” พ่อแม่พี่น้อง พี่น้อง ลุง ป้า น้า อา ทุกท่าน เป็นอย่างไรกันบ้าง รัฐบาลชุดใหม่คงทำให้ความฝันของเกษตรกรอย่างเรา ได้ชื่นมื่นกันทั่วหน้า เพราะนโยบายกองทุนหมู่บ้าน ช่วยให้เกษตรกรมีหนทางทำมาหากิน ทำชีวิตให้ดีขึ้น เมื่อเห็นหนทางสว่างของเกษตรกรบ้านเรา ผู้เขียนก็ดีใจด้วย

ผู้เขียนขอแนะนำเสนอหนทางทำมาหากิน ด้วยการปลูกมะม่วงนอกฤดู เพราะปัจจุบันนี้กระแสการทำเกษตรต้องทำเพื่อการค้าไม่ใช่ทำเพื่อยูรุดเพียงอย่างเดียว และนี่ก็เป็นหนทางหนึ่งที่ผู้เขียนขอแนะนำ “8 เขียนมะม่วงนอกฤดู”

“8 เขียนมะม่วงนอกฤดู” เป็นคัมภีร์ที่รวบรวมเนื้อหาสาระ ด้านวิชาการในการทำมะม่วงนอกฤดู และนำเสนอ 8 เขียน ที่ประสบความสำเร็จ ซึ่งเป็นการเจาะลึกถึง รากเหง้าและแก่นแท้ ของกระบวนการต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นแนวทางการผลิต การแก้ปัญหา และแนวโน้มในอนาคต รวมทั้งตลาดและองค์กรต่างๆ ที่รองรับผลผลิต ล้วนเป็นประเด็นที่สร้างประโยชน์ให้กับเกษตรกรชาวสวนมะม่วงทุกท่าน เพราะทุกวันนี้การทำเกษตรไม่ใช่แค่ปลูกทุ่งแต่กำลังจะก้าวสู่อินเตอร์อย่างเต็มตัว

รับรองได้ว่าในอนาคตเกษตรกรผู้ปลูกมะม่วงนอกฤดู ตลาดไม่มีดมน ราคาไม่ตกต่ำ เพราะปัจจุบันมีตลาดรองรับผลผลิตมะม่วงนอกฤดูทั้งในประเทศและต่างประเทศอย่างมากมาย

อย่างไรก็ตาม เมื่อเกษตรกรเป็นผู้ผลิต สิ่งหนึ่งที่อย่าหลงลืมก็คืออนาคต อนาคตในที่นี้ก็คืออนาคตสิ่งแวดล้อม เพราะการทำมะม่วงนอกฤดูย่อมมีการใช้เทคโนโลยีและสารเคมีต่างๆ เข้ามาช่วยที่จะก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมตามมา ถ้าช่วยกันลึกลงปรับเปลี่ยนหรือลดปริมาณการใช้สารเคมีลงลึกลง คนละนิดคนละหน่อยรวมกันมันก็ดีเองครับ

สุดท้ายขอขอบพระคุณทุกท่าน ที่เชื่อเพื่อข้อมูลรวมถึงท่านผู้อ่านด้วยครับ ผู้เขียนหวังว่า “8 เขียนมะม่วงนอกฤดู” ที่ผู้เขียนนำเสนอจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง สำหรับเกษตรกรชาวไทยทุกท่าน สมดังคำที่ว่า

“จากเมล็ดพันธุ์ชั้นดี เมื่อนำไปเพาะปลูกในสถานที่ดี ดินดีก็ชั้นนั้น ย่อมเป็นต้นกล้าอันกล้าแกร่ง ที่พร้อมเจริญเติบโตให้ดอกออกผล สมกับเมล็ดพันธุ์ชั้นดี”

สิ่งที่เป็นหมหมายมงคลทั่วสากลโลก จงบังเกิดกับญาติมิตรของข้าพเจ้าทั่วทุกหย่อมหญ้าเทอญ...

ธนาธิป แซ่อุ่น
สิงหาคม 2544

สารบัญ

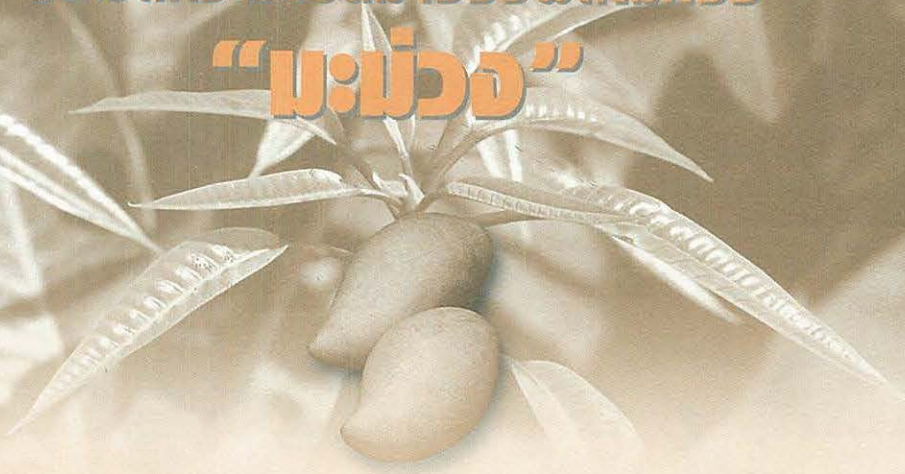
บทความวิชาการ

ประวัติความเป็นมาของผลไม้ที่ชื่อมะม่วง.....	11
สายพันธุ์มะม่วง.....	15
การเลือกพื้นที่ปลูกมะม่วง.....	23
ขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติการบังคับมะม่วงออกนอกฤดู.....	25
การวางแผนปลูกและระยะปลูกมะม่วง.....	27
วิธีการปลูกมะม่วง.....	28
การขยายพันธุ์มะม่วง.....	29
ศัตรูพืชและโรคต่างๆ ของมะม่วงการกำจัดและการป้องกันรักษา.....	33
การดูแลรักษาและปฏิบัติกับต่อมะม่วงนอกฤดู.....	41
การติดผลของมะม่วง.....	48
ปัญหาการติดผล.....	49
การเก็บเกี่ยวผลผลิต.....	50
การใช้สารเคมีช่วยกระตุ้นการออกดอกของมะม่วง.....	53

บทสัมภาษณ์เซียนมะม่วงนอกฤดู

คุณบุญเที่ยง สุขนิยม.....	59
คุณมานพ แก้ววงษ์นุกูล.....	67
คุณวิรัตน์ ธนะไพบุลย์.....	75
คุณบรรจง จงพิทักษ์พงศ์.....	83
อ.ศิลป์ชัย ตระกูลทิพย์.....	91
คุณเอื้อน บู่เตียว.....	99
คุณสาโรช เจียรสุวรรณ (น้อย).....	107
พันเอกประมุข ลีอนาม.....	115

ประวัติความเป็นมาของผลไม้ที่ชื่อ “มะม่วง”

ประเทศอินเดียถือเป็นถิ่นเดิมของมะม่วงที่มีความสัมพันธ์แนบแน่นกับศาสนาฮินดูมาช้านานทางโบราณคดีก็ได้พบหลักฐานต่างๆ เกี่ยวกับมะม่วงอยู่เสมอๆ หลังสุดก็พบการแกะสลักภาพมะม่วงบนสลูปของพาร์ซุทสร้างขึ้นเมื่อ 2000 ปี

ในช่วงศตวรรษที่ 16 จอมจักรพรรดิอักบาร์ แห่งราชวงศ์โมกุล อินเดีย ทรงริเริ่มปลูกมะม่วง 100,000 ต้น บริเวณทางเหนือของอินเดีย เพื่อนำผลผลิตมาเลี้ยงพลเมือง หลังจากนั้นไม่นานมันก็ขึ้นดาดฟ้าในเขตชมพูทวีป ชาวบ้านนำไปขยายพันธุ์ มาปรุงอาหารคาวหวาน และทำยารักษาโรค ชาวฮินดูเชื่อว่าในส่วนประกอบต่างๆ ของมะม่วง เช่น เปลือก กิ่ง ใบ ลำต้น เนื้อ เมล็ด มาใช้ทำมีประโยชน์ช่วยระบบย่อยอาหาร บำรุงผิวพรรณ และการหมุนเวียนของระบบเลือด แหล่งปลูกมะม่วงอันลือลั่นในปัจจุบันได้แก่ ย่านทะเลแคริบเบียน แอฟริกา อิสราเอล ในเอเชียทางภาคใต้อินเดียปลูกมะม่วงมากที่สุด หลังจากนั้นประมาณ 300 ปี ชาวจีนได้ไปเยี่ยมอินเดีย ได้พบมะม่วงพันธุ์อักบาร์ที่อักบาร์มหาราชปลูกไว้ยังยืนเติบโตอยู่บ้าง แต่ก็เพียงที่ระลึกเก่าแก่เท่านั้น และในสมัยนั้นก็มีการรวบรวมคัดเลือกพันธุ์ที่ดีมาปลูกกัน เช่นในสมัยของอักบาร์หรือชาฮันไญ โคระนานั้น ฮูเซียนได้รวบรวมพันธุ์ที่มีชื่อเสียงมาปลูกไว้ที่เคลฮิมาก

มะม่วงที่นิยมปลูกกันมากในสมัยนั้นใช้ชื่อเป็นภาษาฮินดู แต่เมื่อมะม่วงมาเป็นผลไม้พระบรมราชูปถัมภ์ของอักบาร์ จึงเป็นเหตุให้มะม่วงพันธุ์ต่างๆ เรียกชื่อเป็นภาษามุสลิมจนถึงบัดนี้ เช่น สุมาเจดิน อัลลัมเปอร์ บารินชาล ญูตลาทูลลา และซาดาร์บาชานด์ เป็นต้น

นี้แสดงให้เห็นว่าไม่ใช่เฉพาะฮินดูเท่านั้นที่ยกย่องมะม่วง กษัตริย์ก็สนใจยกย่องมะม่วงให้เป็นผลไม้ในพระบรมราชูปถัมภ์ และในคราวที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของเราเสด็จเยือนปากีสถานรัฐบาลปากีสถานได้อันเชิญพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงปลูกมะม่วงที่ศาลารัฐบาล แห่งแคว้นละฮอร์ เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2505

สำหรับคนไทยที่สนใจเรื่องวัดวาจะเคยได้ยินเรื่องที่น่างงอึ้งพะปาลี (อัมราตาริกา) ถวายสวนมะม่วงแก่พระพุทธเจ้าสำหรับใช้เป็นสถานที่เพ็ญภาวนา และที่สำคัญที่สุดในตำนานพระพุทธศาสนาที่ตอนที่ยังสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงยมกปาฏิหาริย์ที่เมืองสววัตถิ และเสด็จไปโปรดพระมารดาขึ้นดาวดึงส์ ความตอนหนึ่งมีความว่า หลังจากที่ศาสดาเสวยน้ำปานะผลมะม่วงแล้วพระองค์ได้ให้พระอานนท์นำเม็ดมะม่วงลงปลูกและทำปฏิหารย์เมล็ดมะม่วงโตทุกทิศทางยาวกึ่งละ ประมาณ 50 ศอก และให้ออกดอกผลกินสุกได้ในขณะนั้น

ตัวอย่าง

หลากหลายความเห็นเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดมะม่วง

1. ความเห็นของนักวิชาการไทยที่พิมพ์เผยแพร่โดยนักวิชาการสถาบันต่างๆ จะเห็นว่านักเขียนไทยท่านต่างๆ เหล่านี้ เมื่อพูดถึงกำเนิดมะม่วงก็จะเอาความเห็นของฝรั่งมาอ้างอิงกัน เมื่อประมวลเข้าก็จะมีหลากหลายดังนี้

- มะม่วงกำเนิดแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และอินเดีย ไทยนำมะม่วงจากอินเดียมาปลูก

- มะม่วงกำเนิดในตอนใต้ของเอเชียหรือหมู่เกาะมาเลเซีย และอินเดีย - พม่า

- มะม่วงกลุ่มอินเดีย กำเนิดในทางตอนเหนือของอินเดีย ปากีสถาน

- มะม่วงกลุ่มอินโดจีน กำเนิดแถวอินโดจีน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น ประเทศไทย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์

- มะม่วงกำเนิดที่ในบริเวณประเทศอินเดียและพม่า

2. ความเห็นของนักวิชาการชาวตะวันตกเพื่อความ

ชัดเจน ชาวตะวันตกแยกการวินิจฉัยออกเป็น 2 เรื่อง กำเนิดสกุล และ กำเนิดชนิด ดังนี้

2.1 กำเนิดสกุล ของไม้พวกมะม่วง จากการศึกษาทางภูมิศาสตร์ - พฤกษศาสตร์ พบว่าไม้สกุล *Mangifera* มีอยู่มากมายในคาบสมุทรลพบุรี กล่าวคือพบถึง 20 ชนิด จากจำนวนทั้งหมด 40 ชนิด ด้วยเหตุนี้จึงเป็นที่ยอมรับว่า สกุล *Mangifera* มีกำเนิดที่คาบสมุทรลพบุรี เอกสารล่าสุดที่เขียนโดย W.Sm.Gurizo ได้รวบรวมเอกสารมาและบอกระบุให้เป็นที่แหล่งกำเนิดของไม้สกุลนี้ไว้ด้วย

2.2 กำเนิดชนิด ของมะม่วง หรือกำเนิดของมะม่วง de.Candolle ให้ความเห็นไว้กว้างๆ ว่ามะม่วงมีถิ่นกำเนิดในเอเชียใต้ วาวิลอฟ นักพฤกษศาสตร์ชาวรัสเซีย ผู้ศึกษาความหลากหลายทางพันธุกรรมพืชอาหารของโลก และแหล่งศูนย์กลางของความหลากหลายได้เสนอว่า มะม่วงมีถิ่นกำเนิดใน Indo -Burma ส่วน Mukherjee ผู้เชี่ยวชาญ ผลไม้ของอินเดียเชื่อว่ามะม่วง

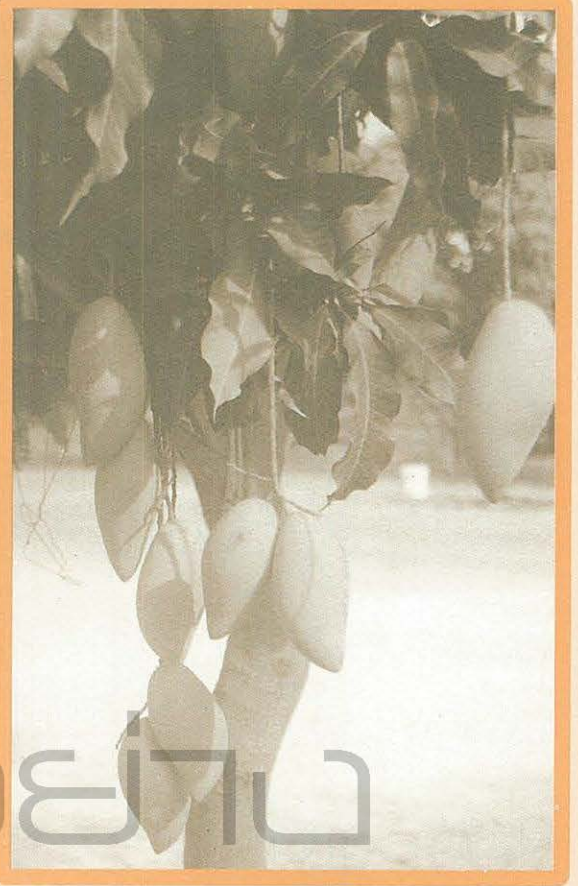
มีถิ่นกำเนิดที่ Indian subcontinent (หมายถึงประเทศที่อยู่รอบข้างอินเดีย เช่น ปากีสถาน บังคลาเทศ ศรีลังกา ฯลฯ) ถ้าดูตามจำแนกตามวิธีของเขา (ดูจากลักษณะจานรองดอก แต่หากดูจากการเกิดของมะม่วงป่าหลายชนิดที่คล้ายคลึงมะม่วงปลูกแล้ว เขายอมรับว่ามะม่วงน่าจะมิถิ่นกำเนิดที่ Indo-Burma คู่มือมะม่วงที่จัดทำขึ้นโดยสถาบันวิจัยการเกษตรอินเดียมสนับสนุนความคิดเห็นของวารวิสลอฟที่ว่า มะม่วงมีถิ่นกำเนิดใน Indo-Burma

กำเนิดมะม่วงในประเทศไทย

มะม่วงขึ้นมากในป่าทางเหนือของไทยมานานกว่าประวัติศาสตร์ชนชาติไทยเสียอีกที่กล่าวเช่นนี้เพราะในหลักศิลาจารึกที่เกิดขึ้นในสมัยสุโขทัยได้มีข้อความพาดพิงถึงมะม่วงอยู่หลายหลัก ชัดเจนที่สุดน่าจะเป็นศิลาจารึกวัดป่ามะม่วงหลักที่ 4 ที่จารึกเป็นอักษรขอม ภาษาเขมร และหลักที่ 5 ที่จารึกเป็นอักษรไทย ภาษาไทยสมัยกรุงสุโขทัยเมื่อปี พ.ศ.1904 ได้กล่าวถึงมะม่วงไว้หลายตอนดังนี้

ข้อความในหลักที่ 5 น่าจะมีความหมายว่า “พ่อขุนรามคำแหง ปู่ของพระธรรมราชาไทยได้ปลูกมะม่วงเหล่านี้ดูเป็นทิวแถว” นั่นก็คือพ่อขุนรามคำแหงได้สร้างสวนมะม่วงขึ้นนั่นเอง และสร้างเป็นสวนขนาดใหญ่ด้วยเพราะเป็นงานของพระราชาก็ยังใช้คำว่า “ฝูง” พระองค์นอกจากจะทรงเป็นเจ้าของสวนมะม่วงขนาดใหญ่ท่านแรกในเมืองไทยแล้ว ยังทรงสร้างสวนมะม่วงก่อนอัครมหาราชถึงกว่า 300 ปี และมะม่วงจากสวนนี้น่าจะเป็นต้นกำเนิดของมะม่วงไทยบางพันธุ์ที่ปลูกกันอยู่ในปัจจุบัน ข้อสันนิษฐานนี้น่าจะใกล้เคียงกับความจริงเพราะพันธุ์มะม่วงไทยเป็นประเภทไม่กลายพันธุ์หรือกลายน้อยมากแม้จะปลูกด้วยเมล็ด

คำว่า “ป่ามะม่วง” ที่ใช้ในศิลาจารึกทุกแห่งนั้นหมายถึงป่าที่มีมะม่วงขึ้นเองตามธรรมชาติจริงๆ ไม่ใช่ “สวน” เพราะในสมัยนั้นคำว่าสวนก็มีใช้ควบคู่กับป่า ในหลักศิลาจารึกหลายหลัก เช่น ศิลาจารึกวัดศรีชุม (พ.ศ.1884-1910) ด้านที่ 2 บรรทัดที่ 12 กล่าวว่ “หลาย

ครวมีทั้งสวนหมากสวนพลูไร่นาการ”

“ป่ามะม่วง” แสดงว่าตอนเหนือของทางประเทศไทย นั้นมีมะม่วงขึ้นเป็นป่าดงจริงๆ จะสร้างวัดต้องในป่ามะม่วงจึงจะเรียก “วัดป่ามะม่วง” จนทุกวันนี้

นอกจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ดังกล่าวแล้วยังในเรื่อง “สกุลไม้มะม่วง Mangifera” โดยศ.ดร. เต็ม สมิตินันท์ จากหนังสือไม้มีค่าทางเศรษฐกิจตอนที่ 2 กล่าวถึงนิเวศวิทยาของไม้สกุลมะม่วง 15 ชนิดในเมืองไทย ได้กล่าวในลักษณะที่พอเข้าใจได้ว่ามะม่วงข้างเขียบมะม่วงป่า และมะม่วงกระร่อน ซึ่งเป็นไม้ที่คล้ายคลึงกับมะม่วงมากที่สุดมีถิ่นกำเนิดอยู่ทางตอนเหนือของประเทศไทย

การพัฒนามะม่วงไทยในยุคต่างๆ เมื่อมะม่วงเกิดอยู่ในประเทศไทยนานนับพันปี อีกทั้งพ่อขุนพระราชายิ่งใหญ่ทรงมีกระแสน้ำสั่งให้สร้างสวนมะม่วงขึ้นย่อม

สายพันธุ์มะม่วง

ในการผลิตมะม่วงนอกฤดูนั้นนอกจากการคัดเลือกพันธุ์ที่สามารถทำการผลิตให้ออกดอกออกผลนอกฤดูได้ง่ายแล้ว มะม่วงพันธุ์นั้นเหล่านี้จะต้องให้ผลตอบแทนสูงและเป็นที่ต้องการของตลาด ในที่นี้ก็จะนำเสนอพันธุ์มะม่วงต่างๆ ที่เกษตรกรสามารถเลือกพันธุ์ที่จะไปปลูกได้

สำหรับพันธุ์มะม่วงสามารถจำแนกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

- ประเภทมะม่วงรับประทานผลสุก
 - ประเภทมะม่วงรับประทานผลดิบ
- สามารถแยกย่อยได้ตามหัวข้อดังนี้

1. มะม่วงนอกฤดูกินสุก (สายพันธุ์ธรรมชาติ) ได้แก่ สายพันธุ์ศรีสยาม สามฤดู หัวเขียว ไขคอนันต์ น้ำดอกไม้สีทอง อกร่องพิบูล(นวลจันทร์) น้ำดอกไม้

เบอร์4 น้ำดอกไม้ลำผักชี น้ำดอกไม้นายตำรวจ น้ำดอกไม้หอมไมตรี เทพนิมิต

2. มะม่วงกินดิบนอกฤดู (สายพันธุ์ธรรมชาติ) ได้แก่พันธุ์ มันป่อปลา (มันเมืองสิงห์) โอยเรศ มันทวาย กำแพงแสน ศาลายา(ทูลทวาย) พิมเสนมันทวาย เหลืองประเสริฐ เขียวเสวยสายพันธุ์จรรยา มันเดือนเก้า เพชรบ้านลาด มันทูลเกล้า

3. มะม่วงในฤดูกินสุก ได้แก่พันธุ์ อกร่องทอง อกร่องเขียว อกร่องไทรโยค อกร่องใหญ่ พิมเสนแดง พิมเสนนาทับ แก้วลิ้มล้าง หนังกกลางวัน ยายกล้า ทองดำ แรต หมอนทอง การะเกด

4. มะม่วงกินดิบในฤดู ได้แก่พันธุ์ เขียวเสวย หนองแซง หัว มันค่อม สายฝน เจ้าคุณทิพย์ สวนทิพย์พระยาเสวย (อีหุม) ฝรั่งตึกกัก ฟ้ายัน มันขุนศรี

5. มะม่วงแปรรูป ได้แก่พันธุ์ แก้ว007 พิมเสนสามปี แก้วแดง แก้วเขียว

6. มะม่วงประกอบอาหาร ได้แก่พันธุ์ เบบี้กษัตริ์ มะม่วงกินสุกที่มีรสเปรี้ยว มะม่วงประกอบอาหารในนี้ ได้แก่มะม่วงที่ใช้เป็นส่วนประกอบในการยำ

7. มะม่วงพันธุ์ต่างๆ ที่ตั้งๆ ในบ้านเราขณะนี้ ได้แก่พันธุ์ ทอมมีแอทกินส์ ฮาโรมานิส เคียดท์ และอื่นๆ สำหรับความนิยมยังมี เพียงแต่ปลูกเพื่อขยายพันธุ์ศึกษาหรือผสมพันธุ์เท่านั้น

